

De Kennisagenda  
Mondgezondheid

# Kloof tussen praktijk en wetenschap overbruggen

In het rapport *De mondzorg van morgen (2012)* kwam de Gezondheidsraad tot de conclusie dat onderzoek in de mondzorg en tandheelkunde vooral fundamenteel en materiaaltechnisch van aard is. Slechts op beperkte schaal wordt onderzoek gedaan naar gezondheidsuitkomsten en kwaliteit, waarbij het onduidelijk is of dat onderzoek aansluit bij vragen die mondzorgprofessionals van belang vinden. Er lijkt daardoor een kloof te bestaan tussen praktijk en wetenschap.

In het rapport *De mondzorg van morgen (2012)* kwam de Gezondheidsraad tot de conclusie dat onderzoek in de mondzorg en tandheelkunde vooral fundamenteel en materiaaltechnisch van aard is. Slechts op beperkte schaal wordt onderzoek gedaan naar gezondheidsuitkomsten en kwaliteit, waarbij het onduidelijk is of dat onderzoek aansluit bij vragen die mondzorgprofessionals van belang vinden. Er lijkt daardoor een kloof te bestaan tussen praktijk en wetenschap.

Als toekomstig onderzoek wel aansluit bij de vraag van mondzorgprofessionals, dan:

- zal dat onderzoek bijdragen aan de kwaliteit van de mondzorg en de tandheelkunde;
- kan opgedane wetenschappelijke kennis het werkveld sneller bereiken;
- worden het gebruik en de toepassing van die kennis bevorderd;
- neemt de maatschappelijke waarde van dat onderzoek toe.

Hoe kan deze kloof tussen praktijk en wetenschap verkleind worden?

## Agendering van onderzoek: Kennisagenda

Door wetenschappelijk onderzoek te laten aansluiten op vragen uit het veld, kan de kloof tussen wetenschap en praktijk verkleind worden. Door mondzorgprofessionals en patiënten te vragen tegen welke onderwerpen en vragen zij in de dagelijkse zorgpraktijk aanlopen, ontstaat een lijst van vragen voor toekomstig onderzoek. Zo kunnen zij meedenken over en bepalen welk onderzoek zij belangrijk vinden. Op die manier dragen zij bij aan het opstellen van een Kennisagenda.

## Dilemma's in de praktijk

Voor de Kennisagenda zijn wij op zoek naar de vragen waar u, als mondzorgprofessional, in de dagelijkse zorgpraktijk tegenaan loopt. Zo neemt u misschien al jaren in dezelfde omstandigheden dezelfde beslissing, maar vraagt u zich af of inzichten mogelijk veranderd zijn. Of u heeft gemerkt dat informatiebronnen tegenstrijdige informatie geven. Wellicht kent u collega's die andere behandelbeslissingen nemen dan u, of soms lijkt uw kennis of ervaring niet helemaal toereikend. Ter verduidelijking hieronder drie scenario's.

*Een onduidelijke situatie?* - Stel, u ziet een (gezonde) patiënt met een pijnklacht, waarbij u na uitgebreid onderzoek geen diagnose kunt stellen. U besluit af te wachten en geeft de patiënt het advies om contact met u op te nemen als de pijn over een week nog niet verdwenen is, of als de pijnklacht toeneemt. Achteraf twijfelt u of afwachten hier de juiste beslissing is. Heeft u wellicht iets over het hoofd gezien? Is in dit geval uw kennis of ervaring niet toereikend?

*Tegenstrijdige inzichten?* - U hebt het afgelopen jaar een cursus gevolgd over een nieuwe techniek voor een specifiek probleem. Daarbij is veel aandacht besteed aan de wetenschappelijke achtergrond. Maar nu hoorde u onlangs een gerenommeerde internationale spreker op een jaarcongres, die een uitgebreid overzicht gaf van de wetenschappelijke onderbouwing van de conventionele aanpak. Zijn conclusie was dat deze veel effectiever en veiliger zou zijn dan de nieuwe techniek. U vraagt zich af welk advies u moet volgen.

*Uw twijfel?* - Bij een specifiek probleem, bijvoorbeeld bij diepe cariës, heeft een bepaalde manier van behandeling uw voorkeur, bijvoorbeeld de directe of indirecte pulpa-overkapping. Maar u twijfelt of dat wel voor alle patiënten verstandig is en of een alternatieve aanpak (direct starten met endodontische behandeling) wellicht beter op zijn plaats is.





Geert van der Heijden



Puck van der Wouden



Hagay Shemesh

### Voor àlle mondzorgprofessionals

Voorbeelden van Kennisagenda's in de mondzorg zijn schaars. In Canada en Groot-Brittannië zijn tandartsen gevraagd om deelgebieden binnen de mondzorg te noemen waar zij meer onderzoek nodig achtten. Naar hun knelpunten werd daarbij niet gevraagd.

In Nederland ontbreekt een Kennisagenda voor de mondzorg. De afdeling Sociale Tandheelkunde van het Academisch Centrum voor Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) inventariseert de vragen die als leidraad kunnen dienen voor toekomstig wetenschappelijk onderzoek: de Kennisagenda Mondgezondheid. Hoe zou deze er uit kunnen zien en waarover zou toekomstig onderzoek in de mondzorg moeten gaan?

De Kennisagenda Mondgezondheid is bedoeld voor alle mondzorgprofessionals, niet alleen voor tandartsen of gedifferentieerde tandartsen. Ook mondhygiënist(en), (klinisch) tandprothetici, MKA-chirurgen en orthodontisten worden gevraagd een bijdrage te leveren. Hiertoe worden de mondzorgprofessionals onder andere via de wetenschappelijke tandheelkundige verenigingen en de opleidingen uitgenodigd. Hoe meer mondzorgprofessionals meedenken en onderwerpen aanleveren voor de Kennisagenda, des te representatiever de Kennisagenda is en hoe groter het draagvlak wordt.

### Verzamelen, sorteren, rangschikken en prioriteren

Allereerst worden mondzorgprofessionals gevraagd om onderwerpen en vraagstukken voor toekomstig onderzoek in de mondzorg te noemen. Dit levert een lange ongesorteerde lijst met onderwerpen en vraagstukken op, die naar verwachting eind 2016 openbaar gemaakt zal worden. Vervolgens worden de onderwerpen en vraagstukken gerangschikt. Afhankelijk van het aantal onderwerpen en vraagstukken wordt besloten over de manier waarop dat gebeurt. Hierbij kunt u dan denken aan:

- de aandachtsgebieden binnen de mondzorg en tandheelkunde (bijvoorbeeld aandoeningen of specialismen);

- de hoogste ziektelast of urgentie,
- de reeds beschikbare wetenschappelijk onderbouwing.

Daarna worden de mondzorgprofessionals gevraagd om te helpen bij het kiezen van de belangrijkste onderwerpen en vraagstukken. Het sorteren en aanbrennen van een volgorde resulteert in de Kennisagenda Mondgezondheid. Het is de bedoeling de Kennisagenda Mondgezondheid medio 2017 openbaar te maken.

### Projectteam

Dit project is een initiatief van prof. dr. Geert van der Heijden, klinisch epidemioloog en hoogleraar Sociale Tandheelkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Hij is hoofd van de afdeling Sociale Tandheelkunde van ACTA. Het projectteam bestaat uit Puck van der Wouden, Hagay Shemesh en Geert van der Heijden.

Puck van der Wouden is de onderzoeker op dit project. Zij is tandarts met ruime ervaring in de praktijk en als klinisch docent. Sinds ze een postdoctorale masteropleiding Epidemiologie heeft afgerond, werkt Puck als promovenda bij de afdeling Sociale Tandheelkunde van ACTA. Dr. Hagay Shemesh is tandarts-endodontoloog, universitair hoofddocent en hoofd van de afdeling Endodontologie van ACTA.

Het projectteam wordt direct bijgestaan door een projectadviescommissie. De leden van deze commissie zijn:

- Mw. Daniëlle Boonzaaijer - tandarts-endodontoloog;
- Dhr. Wolter Brands - tandarts, jurist;
- Mw. Dyonne Broers - tandarts Angstbegeleiding en tandarts Gehandicaptenzorg;
- Mw. Monique Danser - tandarts-parodontoloog;
- Dhr. Edwin Dekker - programmamanager FME;
- Dhr. Ad de Jongh - tandarts, GGZ-psycholoog;
- Dhr. Jan de Lange - MKA-chirurg;
- Dhr. Joris Muris - tandarts;
- Mw. Jacqueline van Rennes - mondhygiënist.

### Financiering

Het project Kennisagenda mondgezondheid wordt uitgevoerd door, voor en met de mondzorgprofessionals en wordt uit centrale universitaire middelen door ACTA gefinancierd.

### Doe mee

Resultaten van wetenschappelijk onderzoek kunnen van pas komen bij het aanpakken van dilemma's in de dagelijkse praktijk. Maar daarvoor moeten wetenschappers wel weten wat er onderzocht moet worden. De vraag is dus:

**Bent u mondzorgprofessional? Bepaal dan mee wat de onderwerpen op de Kennisagenda Mondgezondheid moeten worden, geef aan waarover toekomstig onderzoek in de mondzorg moet gaan. Uw hulp is nodig voor het opstellen van de Kennisagenda Mondgezondheid: u kunt hieraan bijdragen. Ga naar [www.mondzorg2020.nl](http://www.mondzorg2020.nl) en vul de vragenlijst in. Ontvangt u de SDU-emailnieuwsbrief? Dan krijgt u deze link binnenkort per mail toegezonden. Het invullen van de vragenlijst kost u ongeveer 5 minuten.**

Wat vindt u belangrijk en  
waar kan de wetenschap u mee verder helpen?

### Contact

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties? Neemt u contact met ons op via e-mail ([kennisagenda@acta.nl](mailto:kennisagenda@acta.nl)) of telefoon (020-5980593). Postadres: ACTA, Gustav Mahlerlaan 3004, 1081 LA Amsterdam.

Uw medewerking wordt bijzonder op prijs gesteld!

*Puck van der Wouden, Hagay Shemesh,  
Geert van der Heijden* ♥